

INTERNATIONAL
COMMISSION
OF JURISTS

ICJ-Norge – Den internasjonale juristkommisjon, norsk avdeling

Utenriksdepartementet

Via e-post: post@mfa.no

Forsvarsdepartementet

Via e-post: postmottak@fd.dep.no

Norske soldaters ansvar ved overlevering av fanger til afghanske myndigheter

ICJ-Norge uttrykker bekymring knyttet til den senere tids rapporter via media, om overlevering av fanger fra norske ISAF-styrker til afghanske myndigheter.

Norske tropper har ikke forvaringsmyndighet i Afghanistan. Ved pågrepelse av stridende har dermed norske soldater valget mellom å frigi eller overlevere til afghanske myndigheter. Slik overlevering vil kunne innebære en reell risiko for tap av liv, tortur eller vilkårlig fengsling og vil således kunne utgjøre brudd på Norges forpliktelse til non refoulement etter FNs Torturkonvensjon artikkel 3. Det vises blant annet til Amnesty Internationals rapport av 13.11.2007: *“Afghanistan: Detainees transferred to torture: ISAF complicity?”*¹ Det foreligger i dag opplysninger om at slik overlevering skal ha skjedd i over 100 tilfelle, jf

Intervju med oberstløytnant Joar Eidheim i Adresseavisen:

”Sammen med sin afghanske avdeling har FSK fått æren for å ha avverget omfattende terroraksjoner i Kabul, beslaglagt store mengder eksplosiver og pågrepet nøkkelpersoner i nettverket rundt Taliban og al-Qaida.”

Forsvarets ledelse kan imidlertid ikke si noe om hvordan det er gått med de pågrepne. Pressetalskvinne og major Heidi Kristin Langvik-Hansen i kommunikasjonsenheten i Forsvarsdepartementet skriver i en e-post til Aftenposten den 24. oktober 2010:²

”- Dette er et rent afghansk anliggende. Norge har ikke anledning til å kreve innsyn i afghanske rettsprosesser og er ikke kjent med hvordan det er gått med dem som ble anholdt.”

¹ <http://www.amnesty.org/en/library/info/ASA11/011/2007>

² <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/artikkel.php?artid=10025783>

ICJ-Norge

Postadresse: c/o Ketil Lund, Postboks 1148 Sentrum, 0104 Oslo

E-post: post@icj.no Nettside: www.icj.no

ICJ-Norge kan ikke være enige i den rettsforståelsen som forsvarsdepartementet her legger til grunn, da det ikke er forklart hvorledes slik overlevering kan være i overensstemmelse med prinsippet om non-refoulement. ICJ-Norge viser til Norges forpliktelse etter FNs Torturkonvensjon, artikkel 3.

Selv om disse opplysningene ikke skulle utgjøre fyllestgjørende dokumentasjon på brudd på non-refoulement, er det nærliggende å tro at det har eller vil skje både når norske soldater har en ren fredsbevarende funksjon og når de går ut i stridende oppdrag.

ICJ-Norge uttrykker på dette grunnlag bekymring for om forbudet mot non-refoulement er overtrådt i disse konkrete tilfellene og for om det ikke finnes ordninger som sikrer at forbudet ikke vil bli overtrådt i fremtiden.

Vi ber om en redegjørelse fra Forsvarsdepartementets side om hvilket folkerettslig grunnlag norske myndigheter bygger sin prinsipielle oppfatning på når det hevdes at ansvaret utelukkende er afghanske myndigheters.

Oslo, 27.10.2010

Med vennlig hilsen

ICJ-Norge

Jon Wessel-Aas
daglig leder

Cecilie Schjotvet

leder fagutvalget for flyktning- og humanitærrett